



سخنگوی قوه قضائیه:

صحنه‌های منتشر شده از زندان اوین قابل توجیه نیست

گروه سیاست: ذبیح‌الله خدایان در اولین نشست خبری خود به‌عنوان سخنگوی قوه قضائیه، در پاسخ به سوالات خبرنگاران به تشریح آخرین وضعیت پرونده‌های مهم قضائی پرداخت. سخنگوی قوه قضائیه در پاسخ به سؤال «شرق»...

صفحه ۲

چهارشنبه ۱۰ شهریور ۱۴۰۰ • ۲۳ محرم ۱۴۴۳ • ۱ سپتامبر ۲۰۲۱

یاد

علی دهباشی در یادبود
استاد سیدمحمد محیط طباطبایی

محیط طباطبایی

دانشمندی که زیاد می‌دانست

صفحه ۹

تیمرها

صندلی‌های خالی رفقا و رقبا

ابراهیم رئیسی به همه نامزدهای اصولگرا پست خواهد داد؟

صفحه ۲

حسرت لایک و محدودسازی فضای مجازی

پناهیان: به‌جای تعقیبات نماز باید صفحات انقلابی را لایک و فالو کنید

صفحه ۲

چرا «آزادی» مهم است؟

صفحه ۱۱

پایان تحقیرآمیز یک جنگ ۲۰ساله

صفحه ۸

حرف اول

گروه داعش خراسان را بشناسیم

نعمت احمدی . حقوق‌دان



تاریخ تکرار شد و فراری خفت‌بار را در سابقه تجاوز خفت‌بار را در کشوری جهان‌سومی که مرز مشترکی با آمریکا نداشت، ثبت کرد. سال ۱۹۷۵

را هم سنن و سالان من به یاد دارند و تصویر فروافتاد انسان‌ها را از هلی‌کوپتری که از بالای سقف سفارت آمریکا در سایگون به پرواز درآمده بود، تا آخرین نفرات آمریکایی پیا پی‌ونامی را که به آمریکاییان در ایام تجاوز به ویتنام کمک کرده بودند، از طریق هوا خارج کند، دیدند. تجاوز به افغانستان هم تکرار همان طرح و برنامه‌ای بود که آمریکا بعد از جنگ ویتنام به بهانه مبارزه با تروریست‌ها مدعی آن بود؛ آمریکا بعد از واقعه ۱۱ سپتامبر و حمله به برج‌های تجارت جهانی به افغانستان حمله کرد. رئیس‌جمهور آمریکا جورج بوش پسر سراسیمه روه‌روری دورین تلوزیون از حمله سراسری آمریکا به افغانستان یاد کرد و با تعجب ایران را که نقشی در حادثه ۱۱ سپتامبر نداشت، محور شرارت خواند. آمریکا ۲۰ سال در افغانستان هرچه می‌لایاردها دلار در کشوری که بعد از ۲۰ به پا کرد و هزاران نفر را پشت میله‌ها از حقوق اولیه انسانی محروم کرد. بهانه حمله آمریکا به افغانستان ازین‌بردن القاعده و رهبر آن اسامه بن لادن و دیگر شاخه‌های تروریستی بود. اما عدم شناخت آمریکا از خواست مردم افغانستان و هزینه‌کرد میلیاردها دلار در کشوری که بعد از ۲۰ سال اشغالگری، در آن نه اتوبان یا جاده‌های ساخته شد، نه نیروگاهی احداث شد و نه شغلی برای مردم مظلوم افغانستان در پی آن دست‌وپا شد. کسانی که با کارگران افغان سروکار دارند، از زبان آنان می‌شنوند نه اینکه امنیت برقرار نشد بلکه ناامنی هم بیشتر شد. آمریکا و دولت به اصطلاح ملی افغانستان در مراکز ایالت‌ها حضور داشتند، دیگر مناطق به کلی دست طالبان بود؛ طالبانی که از گروه‌های مختلف تشکیل شده است. یکی از شاخه‌های معروف طالبان، «گروه داعش خراسان» است که طالبان حاضر نیستند برای این گروه از صفت «طالبان» استفاده کنند. این گروه چگونه شکل گرفت و چه باور و عقیده‌ای دارد که طالبان آنان را به رسمیت نمی‌شناسند؟ گروه ولایت خراسان که خود را شاخه‌ای از داعش یعنی حکومت اسلامی عراق و شام معرفی می‌کند، افراطی‌ترین و خشن‌ترین گروه به اصطلاح جهادی مسلح است.

ادامه در صفحه ۲



بعضی از کارشناسان معتقدند دولت سیزدهم ارز را تک‌نرخ خواهد کرد

رئییسی در مسیر سیاست ارزی خاتمی

صفحه ۵



حسن تاش در مصاحبه با «شرق»:

بعضی هنوز در دوران جنگ سرد مانده‌اند

روابط اقتصادی برد- برد ایجاد منفعت یک طرفه برای دولت‌های خارجی نیست

عملکرد دولت خاتمی از یک دوره قبل از آن تا به امروز از همه بهتر بود، تنها ایراد آن در حوزه نفت بود

صفحه ۴

صفحه ۴

یادداشت

کشاورزی را جناحی نکنید

راهبرد صیانت از منابع طبیعی و تولید، در شرایطی که این ثروت ملی آماج تخریب بی‌برکشتی شده است، در سرفصل برنامه وزیر جهاد کشاورزی پیشنهادی قرار می‌گرفت که دریفا جز اشاراتی گذرا قرار نگرفت. ازجمله راهکارهای ایشان برای مصرف کمتر از منابع آب داخلی، «کشت فراسرزیمینی» بود؛ راهکاری که به باور این راقم از نظر وابستگی نه‌تنها از «واردات مستقیم» کمتر نخواهد بود، چه‌بسا همچون دلارهای چهارهزارو ۲۰۰ تومانی زمینه‌ساز خروج ارزهای پیدا (زیست) و هم از امید به دگرگونی‌های ساختاری و راهبردی در دستگاه متولی بخش کشاورزی کاست. برنامه ارائه‌شده در جلسه رای اعتماد و در تکرار آرزوهای پیشینیان، نشان داد که در این حوزه «در همچنان بر پاشنه گذشته» می‌چرخد. نامزد وزارت جهاد کشاورزی بی‌غنايت به تغییرات اقلیمی، کاهش مخاطره‌آمیز ذخایر آب زیرزمینی، بحران خاک و فرونشست‌های بی‌درپی اراضی کشاورزی و... از آینده سبز این بخش نویدها داد. اشاره ایشان به ضرورت امنیت و دستیابی به اقتدار غذایی به‌عنوان اهمیت بخش کشاورزی و بدون برشمردن چالش‌های پیش‌رو را باید تنها به حساب زینت‌بخشی به چنین تزیین‌هایی دانست. وزیر پیشنهادی البته توضیح نداد که با وجود بحران منابع آب حال حاضر، واردات حدود ۸۰ درصد نیاز داخلی ذرت دانه‌ای، ۸۵ درصد جو روغن‌های گیاهی، ۴۰ درصد برنج، ۳۰ درصد جو و... چگونه اقتدار غذایی و تولید کالاهای اساسی در داخل کشور را وعده می‌دهند؟ تنها در سال ۱۳۹۹ بیش از ۱۳ میلیون تن علوفه و غذای دام به کشور وارد و خودکفایی شکننده گندم به صدور مجوز برای واردات شش میلیون تن گندم منجر شده است. کدام محصولات از نظر ایشان آب‌بر بوده که به‌عنوان واردات آب مجازی، بنای واردات آنها را دارند؟ آیا بر «بحران» بدون در نظر گرفتن ریشه‌ها و پیامدهای آن را در سالیان دراز فراگرفته‌ایم و مدیران کشور ما همواره به دلیل عدم اقدام نه فقدان یک برنامه جامع مورد مواخذه و بازخواست قرار گرفته‌اند. آقای رئیسی عزیز، مردمی که به شما رای دادند باید تفاوت در مدیریت‌کردن را از همین الان، از ستاد کرونا و در این بحران بزرگ احساس کنند.

ادامه در صفحه ۵

یادداشت

تعطیلات، تکرار یک اشتباه در دولت سیزدهم

می‌بایستی فرد بیمار را در مکان‌های قرنطینه‌شده نگهداری می‌کردیم تا در جامعه رها نباشد و دیگران را آلوده نکند. بنابراین همان طوری که عرض کردم، مشخص نیست در ستاد ملی کرونا این قسمت دوم یعنی ردیابی و اسکان اجباری بیمار، بر عهده چه دستگاهی گذاشته شده است؛ قسمت مهمی که می‌تواند به تنهایی تمام معادلات ستاد ملی کرونا را برهم بزند. در صورت اسکان اجباری هم از آنجایی که ما بین ۱۷ تا ۱۹ میلیون نفر «بدمسکن» در کشور داریم، یعنی منازل افراد حاشیه‌نشین که در کلان‌شهرها واقع شده است، معمولاً بین ۴۰ تا ۵۰ متر بیشتر نبوده و در آنجا هم یک خانواده چهار تا پنج نفری زندگی می‌کنند. بنابراین امکان قرنطینه اجباری برای فرد بیمار در آن خانواده وجود نخواهد داشت و با توجه به قدرت سرایت بالای این ویروس، حتماً تمام اعضای آن خانواده نیز بیمار و آلوده خواهند شد. بنابراین ستاد کل نیروهای مسلح کشور می‌بایست بیمارستان‌های صحرائی خود را در این‌گونه مناطق، به‌سرعت برپا کند. از سوی دیگر، دبیر ستاد مقابله با کرونا باید از طریق سازمان بهزیستی «برنامه اورژانس اجتماعی کشور» را مطالبه و برای تصمیم‌گیری فوری روی میز رئیس ستاد بگذارد تا هم برای کاهش آلام خانواده‌های متوفی و هم برای تأمین سلامت روانی آحاد جامعه که در قرنطینه به سر می‌برند و به‌شدت در معرض آسیب‌های روحی و روانی قرار گرفته‌اند، تدابیر خاصی ارائه کند؛ زیرا نگرانی عمومی در این ایام به‌هیچ‌وجه نباید از میزان تأثیر تصمیمات ستاد کرونا بزرگ‌تر شود. اما به نظر می‌رسد آنچه در ستاد ملی کرونا غایب است، «برنامه‌ریزی» است؛ چون ما «هنیتی کارکردن» یعنی هجوم‌بردن و خیمه‌زدن بر «بحران» بدون در نظر گرفتن ریشه‌ها و پیامدهای آن را در سالیان دراز فراگرفته‌ایم و مدیران کشور ما همواره به دلیل عدم اقدام نه فقدان یک برنامه جامع مورد مواخذه و بازخواست قرار گرفته‌اند. آقای رئیسی عزیز، مردمی که به شما رای دادند باید تفاوت در مدیریت‌کردن را از همین الان، از ستاد کرونا و در این بحران بزرگ احساس کنند.



امیرعبداللهیان در باره ماجرای عکس یادگاری جایی ایستادم که جایگاه واقعی جمهوری اسلامی ایران بود

گروه دیپلماسی: حسین امیرعبداللهیان، وزیر امور خارجه، دوشنبه شب در گفت‌وگوی ویژه خبری شبکه ۲ سیما در پاسخ به سؤالی در ارتباط با برخی از حواشی ایجاد شده درباره عکس دسته‌جمعی مقامات شرکت‌کننده در نشست بغداد و جایی...

صفحه ۴

سال نوزدهم • شماره ۴۰۸۵ • ۱۲ صفحه • ۷۰۰۰ تومان

سرمقاله

کرونا و بازسازی همبستگی اجتماعی

حمزه نوذری . جامعه‌شناس و استاد دانشگاه



شیوع ویروس کرونا در ایران شدت بیشتری پیدا کرده است و تعداد زیادی از شهروندان قربانی این ویروس مرگ‌بار شده‌اند. شاید یکی از سخت‌ترین و غمگین‌ترین ایامی است که هر فرد و جامعه‌ای با آن مواجه می‌شود. حفظ جان و روابط اجتماعی که دو امر بسیار حیاتی انسان است، با خطر مواجه شده است. هرچند درباره علل افزایش تعداد مبتلایان و مرگ‌ومیر ناشی از آن و همچنین راهکارهای مواجهه با آن سخن بسیار گفته شده اما نیاز است از منظر اجتماعی مسئله واکاوی شود. احساسی و هیجانی رفتار کردن و عدم تصمیم‌گیری منطقی و عقلانی مدیران ارشد به‌شدت مورد نقد قرار گرفته است. جامعه مدنی از کندي در تصمیم‌گیری دقیق و به‌موقع در تهیه و توزیع واکسن و عدم قاطعیت در اجرای مصوبات به‌شدت گلّه‌مند است. زمانی که بحث واکسن کرونا مطرح شد، دوگانه متضاد واردات آن یا تولید داخلی پررنگ شد و هنوز فرایند تولید واکسن داخلی کامل نشده بود که مدیران مسئولان بسیار هیجانی رفتار کردند و وعده چند میلیون دوز در هر ماه دادند و نه‌تنها پیش‌بینی‌های نادرست از تولید داخلی بیان کردند بلکه از صادرات آن به کشورهای دیگر گفتند. عدم صداقت و شفافیت در اطلاع‌رسانی و ملاحظات سیاسی، حزبی و... در واردات واکسن نیز برای جامعه مسئله مهمی است که جواب روشنی به آن داده نشده است. در اینجا تضاد میان واقعیت سخت و دردناک شیوه ویروس مرگ‌بار کرونا و جنبه‌های آرمان‌گرایانه برجسته‌تر شده است. بی‌نظمی بوروکراتیک در تهیه و توزیع واکسن اعتماد عمومی را خدشه‌دار کرده است و بسیاری از افراد جامعه خواهان مجازات مدیرانی هستند که تصمیم‌گیری‌های نادرست آنها سبب چنین وضعیتی شده است. همان‌قدر که به مدیران نقد وارد است، باید افراد جامعه را نیز نقد کرد. امروز همه افراد مطالبه‌گر شده‌اند که نکته مثبتی است اما مطالبه حق با مسئولیت همراه است. جدا از مسئله تأمین معاش و از سر اجبار بیرون‌رفتن با تجمعات و سفرهایی مواجه هستیم که ضرورت زیادی ندارد. افرادی را که ماسک نمی‌زنند و در گردهمایی و هم‌نشینی‌های متعدد شرکت می‌کنند، جان خود و خانواده و دیگر افراد جامعه را به خطر می‌اندازند، نه تنها باید به‌شدت نقد کرد بلکه باید جریمه سنگین کرد. اشتباهات برخی افراد جامعه کمتر از اشتباهات دولت نیست. در این مدت برخی افراد از خانه‌نشینی و فاصله‌گذاری اجتماعی خسته شده‌اند و معتقدند خانه‌نشینی بی‌فایده بوده است چون افراد دیگری وضعیت را بدتر کرده‌اند. نکته مهم این است که رابطه و تعامل بر مبنای اعتماد بین دولت و جامعه به‌شدت مخدوش شده است. غلبه احساسات، رویکرد شعاری و بی‌توجهی به منطق و خرد در تصمیم‌گیری وضعیت را بدتر کرده است. با وجود همه چالش‌ها اکنون بهترین زمان برای همبستگی اجتماعی و عزم ملی در مقابل خطری است که تمام اقدار، گروه‌ها و اقوام را درگیر کرده است. هرچند اغلب اوقات در مقابله با حوادث طبیعی مدیریت ناکارآمد بوده و بی‌تدبیری مورد نقد جامعه قرار گرفته اما اکنون زمان مناسبی است که نشان دهیم می‌توانیم با تعامل و ارتباط مناسب دولت و جامعه مدنی با همبستگی بیشتر بزرگ غلبه کنیم. برای تحقق این امر لازم است این اقدامات انجام شود: ۱) صداقت و شفافیت در اطلاع‌رسانی. ۲. اجتناب از رویکرد شعاری و هیجانی. ۳. اولویت حفظ جان مردم بر حزب‌گرایی، گروه‌بندی سیاسی و برپایی هرگونه تجمع. ۴. تصمیم‌گیری درست، دقیق و به‌موقع مبتنی بر واقعیت‌های اجتماعی. ۵. قاطعیت در برخورد با گروه‌ها و کسانی که پروتکل‌های بهداشتی را رعایت نمی‌کنند. ۶. تسریع در واردات و تولید واکسن و عدم محاسبه اقتصادی در خرید واکسن. ۷. تصمیم‌گیری با همکاری جامعه مدنی و قاطعیت در اجرای آن و جریمه سنگین برای خاطیان. ۸. درخواست کمک از کشورها و سازمان‌های بین‌المللی برای مواجهه با شیوع ویروس مرگ‌بار کرونا.

جناب آقای محسن رئیسی

مسئول محترم گروه رسانه بانک ملی ایران

مصیبت درگذشت مادر گرامیتان را صمیمانه تسلیت عرض می‌کنیم. از خداوند سبحان برای آن مرحومه علو درجات و برای شما و سایر بازماندگان صبر آرزو نمودیم.

روزنامه شرق

جناب آقای سیف‌الله صمدیان

مصیبت درگذشت برادر گرامیتان را به شما و خانواده محترم تسلیت می‌گوییم. برای آن مرحوم غفران و برای شما و بازماندگان صبر مسئلت داریم.

روزنامه شرق